

7705

1739

PROGRAMMA IURIDICVM
DE
SORITE FALLACI
ET DE
SENSV

LEGIS CLXXVII. D. DE VERB. SIGNIF.

IVNCTA

LEGE LXV. D. DE REGVL. IUR.

QVO

**DISPVATIONES SABBATHINAS
PVBLICAS**

INDICIT

ET

AD EAS AVDIENDAS

PATRONOS ATQVE FAVTORES

QVA DECET OBSERVANTIA

INVITAT

D. IOANNES TOBIAS CARRACH

ASSESSOR SCABINATVS ET IVRIVM PROFESSOR
PVBLICVS EXTRAORDINARIVS.

HALAE MAGDEBVRGICAE
TYPIS IOAN. FRIDERICI GRVNERTII ACAD. ET SENAT. TYPOGR.
MDCCLXXXVII.

EXercitium disputatorium cum quibusdam Nobilissimis Iuuenibus suscipiendum hac præfatione indiciturus, paucis de SORITE FALLACI & sensu Legis 177. D. de Verb. Signif. iuncta Lege 65. D. de Regul. Iur. differere constitui. Nec alienum videtur, tractare de argumentatione, qua disputantes non raro vtuntur, de cuius natura tamen longe aliter & minus benigne sentiunt Icti legum citatarum autores quam Philosophi recentiores. Ait VLPIANVS in L. 177. D. de Verb. Signif. *Natura cavillationis, quam Greci σωεστριν appellauerunt, hæc est, vt ab euidenter veris per breuissimas mutationes disputatio ad ea, que euidenter falsa sunt, perducatur.* Eadem est IULIANI sententia in L. 65. D. de Reg. Iur. Abunde constat, Ictos hos, id argumentandi genus suam naturam calumniosum esse, adstruere ALCIAT. ad Leg. cit. 177. Plane aliter vero soritem explicant Philosophi, qui recentioris, eam dicentes argumentationem *redundantem, in qua plures propositiones ita concotenantur, vt prædicatum primæ sicut subiectum secundæ, prædicatum secundæ fiat subiectum tertie, & ita deinceps, donec tandem in conclusione colligatur prædicatum ultimæ de subiecto primæ* CHAVVIN Lexic. Rational. artic. *sortites*: ex his autem fraudulosa huius argumentandi generis indoles neutiquam apparet.

§. II. Quid ergo de Ictorum nostrorum sententia, sortitis naturam fallacem esse pronunciante dicendum. Sola enim plurium propositionum coaceruatio, vnde nomen huius argumenti *σωπα τὸν σωπὸν* ab *aceruo* dictum, fraudis causa non est; etsi quidem FORTVNAT. CRELLIUS *Part. comm. L. 3. c. 23.* huc inclinare videatur: quippe SCHEIBLERVS *Opere Logico Part. 4. c. 13. Tit. 10. n. 86. seq.* dubia eius remouit; cum sortita possit ad ordinariam aliquam figuram reduci, quod fieri non posset, si forma eius esset sophistica: & in vnico syllogismo æque insidiosæ fallaciæ frui possunt, quam in coniunctione plurium, atque in hac progressionem enthymematica.

§. III. Neque tamen pro defendenda forite aduersus ICtos aliquid faciunt variantes *Legis cit. 177.* lectiones; siue enim pro vocabulo *σοφίτην* cum quibusdam, referente BRECHAEO *ad h. Leg. substituas σοφιστικὴν*, siue cum aliis, ALCIATO *loc. cit.* exponente, *διαβολὴν*, vel *γοητείαν*, siue cum ipso ALCIATO & BRECHAEO *cit. loc. σοφισμα* ponas, frustra & superflue emendabis: cum de cauillatoria indole foritis alia extant testimonia. Sufficit quod inter tractatus & quaestiones τῶν ἀπέρων id est *inexplicabilium* seu inter quaestiones, quibus quis respondere vix possit, quin in captione hæreat, præcipue sit pseudomenos & forites, quemadmodum ex LAERTIO *in Zenone Cititico*, CICERONE *in Hortens.* AVGVSTINO *contr. Academic.* HIERONYMO *in Ruffinum & Amos.* exponit CVIACIUS *ad Africanum Tractat. 5. ad L. 88. D. ad Leg. Falc.* vide quoque dicenda §. seq. Deinde contra ALCIATI lectionem valebit, quod ipse cæteris opposuit; scilicet *σοφίτην*, vti ANTON. AVGVSTINVS *lib. 4. emendat. cap. 16.* legendum esse probat, rem magis specialiter exprimere: præsertim cum ex mox dicendis apperebit, descriptionem, quæ in hac *L. 177. D. de Verb. Sign.* continetur, foritis specialem indolem exactissime exhaurire.

§. IV. Proxime ad rem accedunt, qui foritem priscais usitatum prorsus differe a forita, quam ex recentiore Philosophia §. I. accepimus, eamque fuisse captiosum aliquid interrogandi genus, quo coaceruatis interrogationibus minutim & gradatim addebatur aut demebatur aliquid ROETENBEC. *Logica Vet. & Nou. P. 2. §. 2057. not. a.* SVEVIVS *ad Tit. de V. S. lib. 2. pag. 418.* nam captiosas argumentationes, quibus Stoici, Megarici & alii antiqui Philosophi vsi sunt, a PLVFARCHO *in libro de Repugnanti. Stoicorum* dictas esse *Μεγαρικὰ ζήτηματα*, notat MENAGIVS *in Amant. Iur. Cit. cap. 1.* IDEM EX LAERTIO *in Euclide* hæc profert: *Τῆς δ' Εὐκλείδου διαδοχῆς ἐστὶ καὶ Εὐβελίδης ὁ Μιλήσιος, ὅς καὶ πολλὰς ἐν διαλεκτικῇ λόγους ἠρώτησε: τὸν τε ψευδόμενον, καὶ τὸν διαλανθάνοντα, καὶ πλεῖτραν, καὶ ἐγκυκαλυμμένον, καὶ κερατίνην, καὶ Φαλακρόν: Ceterum ex eorum numero, qui Euclidi successerunt, Eubulides exstitit Milesius, cuius multa sunt in dialctica interrogationum genera: mentiens, fallens, electra, velata, forites, ceratæ & calua: Quin id ipsum volunt hæc legis nostræ verba: per breuissimas muta-*

mutationes DISPUTATIO ad ea que euidenter falsa sunt PERDVCA-
 TVR: NAM DISPUTATIO interrogationibus & responsionibus perfi-
 ciebatur lege dialectica, atque dialectica est ARISTOTELI *epistematum*,
 CUIAC. *cit. loc.* Mutationes autem istæ breuissimæ, quibus
 disputatio ad aperte falsa perducta dicitur, hoc modo contingebant; si
 posteriores interrogationes aut æquiocationem generum non distinguentes,
 aut in accidenti vel attributo peccantes paralogismum efficerent GOEDD. *ad Tit. D. de Verb. Sign. ad Leg. 177.*
 atque inde fiebat, ut postquam ad priores quæstiones aperte veras
 generaliter responsum, in subsequenti interrogationibus aliquid addendo vel
 minuendo, accedente quoque aliqua crispis, mutationes breuissimæ fierent
 conf. ROETENBEC. *cit. loc. §. 2077.* SCHEIBLER. *cit. loc. n. 84.*
 & sic ad has respondens caperetur. Verum quomodo inde captio
 interrogationibus tribuenda? numne mutationes istæ insidiosæ & crispes
 fallaces aduersarium æque irretire possunt, si propositiones plures
 citra interrogationem iungantur? num qui non satis prudenter ad
 mutationes in quæstionibus contentas respondet, prudentior erit, si
 propositio simpliciter proferatur? mihi non videtur; præsertim cum
 quamlibet interrogationem in propositionem simplicem facile conuertere
 possis, & vice versa. Itaque nondum satis apparet antique foritis
 indoles captiosa.

§. V. Sed nihilominus his vestigiis insistendum est, & quod adhuc
 deest, ex veteribus autoribus supplendum. Optime autem id effici,
 simulque captiosa foritis natura cognosci poterit, si ad eam A. GELLIVM,
 hic in *Noctibus Atticis* L. 16. c. 2. egregie eam exponit, simulque
 consilium, insidiis euadendi, suppeditat. Nimirum non solum facile
 accedere poterat, ut, qui ad priores interrogationes aperte veras
 vniuersaliter responderat, induceretur, quo ad subnexam interrogationem
 mutationem fallacem continentem, quam incautus non sentiret, æque
 vniuersaliter responderet, neque crispis & fraudem explicatione,
 distinctione & limitatione manifestaret, & sic denique ad aperte
 falsa deduceretur: verum, quod maximum est, non licuit ex lege
 disciplinae dialecticæ responsio explicans, distinguens & limitans,
 sed ad quæstionem, etsi fallacem contineret mutationem, nihilominus
 generaliter respondendum fuit, nisi quis in-

Etus videri voluerit. Hinc factum, vt a sophistis infidias fruuentibus per soritem necessario irretitus fuerit aduersarius, dum ad quæstionem primam aperte veram absolute respondisset, dein ad quæstionem subnexam prioris interrogationis iam concessæ prædicatum in subiectum & quidem cum additamento aut diminutione captiose conuertentem iterum absolute & citra distinctionem respondere deberet, vnde tandem colligendo prædicatum vltimæ de subiecto primæ interrogationis conclusionem sibi contrariam formari videret. Exemplo rem illustrat GELLIVS *cit. loco*, quod apud ipsum videas. Quale itaque contra eiusmodi cauillationes dialecticas consilium? ait GELLIVS: *non esse captiosis interrogationibus respondendum*: idque recte: nam absolute affirmans capiebatur, absolute negans contra veritatem apertam nitebatur, distincte respondens non admittebatur & indocti notam incurtebat; ergo nil restabat, quam vt plane non respondeatur. Ex his de antiquæ sortis natura fallaci simulque de sensu legum propositarum sufficienter constabit.

§. VI. Quoniam vero hodierni Philosophi soritem longe aliter definiunt, atque interrogationes in argumentis minus sunt vsitatæ, & si quædam occurrant, lex tamen ignoratur, ne quoad externa verba responsio ab interrogatione discrepet; super explicatio, distinctio, limitatio responsioni addatur; colligo ex his & dicitis §. 2. & §. 4. *in fin.* eam pro cauillatione sua natura non esse habendam. Potius hunc ratiocinandi modum iustis principiis niti, nempe partim regula: *quidquid essentiali prædicatione dicitur de prædicato, id etiam dicitur de subiecto*, partim etiam *necessaria coherentia causarum proximarum & remotarum, item causarum & effectorum per se* deduxit SCHEIBLERVS *loc. cit. n. 9.* vt tantum per accidens & abusum fiat, si fallat. Recte itaque RÖTENBECC. *cit. loc. §. 2078.* usum eius adstruxit. Nec minus recte, imo potius admodum commode hanc argumentationem in Juris Disciplina applicare possumus. Namque JCTos omnino oportet esse sollicitos de certitudine doctrinarum Juris, ita tamen, vt hac in re obseruandum sit, ne nimia prolixitate & superfluis ambagibus sibi & aliis molesti fiant. Enimvero diffusa legum disciplina, curem Philosophia imbutum supponens, nec indi-

indiget nec fert, quo in quavis tractatione exordium capiatur a primis principiis ontologicis, aut ubi vis syllogismorum perfectorum series proferatur, nisi insigni abusu chartam, tempus, operam perdere velimus: enthymematibus potius & fortiter ab axiomatibus & regulis proximis alibi deductis doctrinae probandae. Taceo quod, qui ubique concatenatos syllogismos & demonstrationes gloriantur, non raro conglomeratis potius paraenigmatibus & sophismatibus fallantur & fallant. Sed haec praefamini loco de forite satis: caeterum adeas Philosophos.

§. VII. Eorum causa nunc agenda est, propter quos tractatio suscepta. Nimirum nescio, cur alicubi tantus sit exercitii disputatorii neglectus inter Juris Cultores, quorum tamen futura applicatio Jurisprudendae disputationibus fere absoluitur. Facile colligi poterit, quomodo, siue in cathedris, siue in foris, versaturi sint milites perituri exercitii, acritate ad pugnandum destituti, & certandi prudentiae expertes: atque unde euenit, quae? ut iis, quibus cum usu plus animi quam scientiae est, in foris non raro succumbant cum dedecore hi, qui quidem regulas iuris satis callent, sed in conflictum seruum descendere coguntur, cum pugnam instruere ludicris certaminibus academicis nunquam didicerint, nunquam ausi fuerint: aut adeant velim, THOMASIVM *Dissert. de Characteribus & circumscriptione medici ad curandam tedium process. §. 7.* Attamen non defuerunt nec defunt meliora videntes & sequentes: ex his etiam praesent tempore nonnulli Iuvenes Nobilissimi Jurum cultores ab industria, eruditione, morumque integritate commendandi flagitarunt publicum exercitium disputatorium, non ostentandi & gloriae captandae, sed profectuum excolendorum atque alacritatem, vna cum praesentia ad futuram militiam togatam necessaria, acquirendi ergo, non sine exemplo suscipiendum. Non obstati laudabilibus conatibus; sed quo magis finem sibi propositum obtineant. Quasi sui, ut iuxta ordinem Digestorum ad singulos eorum libros singuli theses ederent in cathedra publica defendendas, quas postea reliqui, quo facilius sit respondenti defensione, caeteris autem liberor oppugnatio. Itaque B. c. D. per semestre spatium *quouis die Sabbathi ab hora III. pomeridiana disputata.*

sputatio, & prima earum die XV. Iunii a. c. habebitur in Auditorio Juridico auf der Waage. Respondebunt in hoc exercitio ordine, quem fors assignavit, eodemque opponentium officium sustinebunt Respondentem sequentes,

DN. IVSTVS GOTHOFREDVS MASCHKLAPPEN,
Quedlinburgensis.

DN. SIEGFRIED COESO AEMINGA,
Möllena Megapolitanus.

DN. ANTONIVS FRIDERICVS REIMERS,
Halensis Magdeburgicus.

DN. CAROLVS VRBANVS FRIDERICVS FRICKE,
Guelpherb.

DN. MATTHIAS HESSLINGH,
Embda Frisius.

DN. ADAMVS IOACHIMVS SANDER,
Sedino-Pomeranus.

Qua propter, vt PATRONI & FAVIORES sua praesentia egregius horum Iuuenum conatibus stimulum addant, ea, quae par est, observantia obnixè rogo. Dabam Halae die Vltio Iunii Anni MDCCXXXVII.

THESES
Occaf. Lib. I. Digestorum
AB AVCTORE
IVST. GOTHOFRED. MASCHKLAPPEN
QVEDLINBVRGENSI
PVBLICE DEFENDENDAE D. XV. IVN. MDCCXXXVII.

Thef. I.

LEges in republ. sunt necessariae; etenim, si sine legibus in republ. viveremus, neque norma iudicibus praescripta esset, secundum quam hominum actiones diudicare debeant, facile affectibus in transversum agerentur.

II. Icti atque Aduocati in republ. sunt necessarii *L. 2. §. 13. ff. de O. I.*

III. Iurisprudentia constat interpretatione atque adplicatione legum.

IV. Interpretatio diuiditur in authenticam doctrinalem & vsualem.

V. Interpretatio authentica est secundum quid nota lex.

VI. Differt officium iudicis & Doctoris; hic interpretatur leges atque inquit, num sint iustae; ille vero easdem adplicat.

VII. Ius scriptum sero apud Germanos inualuit. *CONF. CONRING. de orig. iur. Germ. c. 2.*

VIII. Scriptura non requiritur ad legis essentiam.

IX. Princeps suis non tenetur stare legibus.

X. Consuetudo derogat legi, & vice versa *L. 32. §. 1 ff. de LL.*

XI. Statuta sine principis confirmatione non valent.

XII. Priuilegia non debent laedere ius tertii, quamuis vtplurimum fiat: Exemplum possunt praebere monopolia.

XIII. Priuilegiatus contra aequae priuilegiatum non vitur suo priuilegio, nisi certet de damno vitando, alter vero lucrum captet.

XIV. Partus vndecimo editus mense pro illegitimo non semper reputandus. *CONF. FABROTIVS in d'ff. de temp. part. hum. CARPZ. L. 2. Confess. d. fin. 225. n. 13. seqq.*

XV. Matri filium illegitimum afferenti haud creditur.

B

XVI.

XVI. Mater prægnans non potest terri, quamvis a præstatione iuramenti non sit immunis.

XVII. Inter liberos legitimos & legitimatos adhuc hodie distinguitur.

XVIII. Quod hodie bello capti non detrudantur in seruitutem, ex arbitrio gentium dependet.

XIX. Distinctio inter ciues & peregrinos adhuc hodie obtinet. Vid. Illustr. Cancellar. a LVDEWIG in *diff. de peregrin. albinag. & wildfang.*

XX. Quamvis matrimonium demum ultimo vitæ articulo contrahatur, tamen legitimatio per tale matrimonium adhuc fieri potest.

XXI. Ad essentiam legitimationis per subsequens matrimonium non pertinent dotalia instrumenta in Germania.

XXII. Matrimonium inter compriuos valet.

XXIII. Dantur tantum quatuor species iuris in re, nimirum, dominium, seruitus pignus atque hereditas.

XXIV. Liberi ante dignitatem susceptam progeniti eiusdem tamen dignitatis participes fiunt. *L. 5. ff. de Senator. L. u. C. de Dign.*

THESES

Occas. *Lib. II. Digestorum*

AB AVCTORE

SIEGFRIED. COESO. AEMINGA

MOELLENA MEGAPOLITANO

PUBLICÈ DEFENDENDÆ DIE XXII. IVNII MDCCLXXXVII.

Thes. I.

Iurisdictio opponitur mero imperio.

II. Iurisdictio strictissime non continet aliquam coactionem.

III. Non executio, sed sententia est extremum in iurisdictione.

IV. Iurisdictio prorogatur per reconventionem.

V. Datur tamen reconventio citra prorogationem.

VI. De quacunque causa iudex cognoscere nequit per modum conventionis, de eadem nec potest cognoscere per modum reconventionis.

VII.

VII. Datur actio civilis ex æquitate.

VIII. Priuata auctoritate aduersarium inuitum oborto collo ad tribunal rapere licebat I. Rom. antiquo.

IX. Non licebat de domo sua aduersarium in ius vocare, multo minus vi extrahere.

X. Diuisio citationis in verbalem, & realem non omnino recta est, in ordinariam & extraordinariam est.

XI. in fideiussoribus magis diues consideratur, quam bonus vir, & hoc quidem recte.

XII. Non absurdum erat apud Romanos, quod quandoque pro paupere pauper admitteretur fideiussor, & pro diuite requireretur diues.

XIII. Actionis editio hodie fit per oblationem libelli.

XIV. Præstat in actionibus realibus causam petendi adducere specialem, quamuis & generalis sufficiat in libellis.

XV. Reus actori instrumenta edere non tenetur.

XVI. Ex pacto nudo datur actio in Germania, non iure Rom.

XVII. Distinctionis contractuum in bonæ fidei & stricti iuris hodie usus nullus est.

XVIII. Transactio propter errorem non rescinditur, nec per instrumenta nouiter reperta, nec per læsionem enormem.

THESES

Occas. Lib. III. Digestorum

AB AVCTORE

ANTONIO FRIDERICO REIMERS

HALENS. MAGDEBURGICO.

PVBLICE DEFENDENDAE D. XXIX. IVNII MDCCXXXVII.

Thef. I.

Aduocatus est persona idonea pro aliis postulans, h. e. desideria aliorum in iure & iudicio exponens, aut aliorum desideria contradicens. Inuentum aduocatorum officium est, vt lites dirimantur, amicitia inter homines conferue-

seruetur, litigatoris succurratur qui suum tueri causamque dicere ignorant; quod de re publicum vocatur, & pro fure tam, quam latrone, immo & hæretico postulare debent. *Diss.* TILMANNVS in *Disput. Pand. et. Diss. IX. tit. II.*

II. Aduocatus dolo bono in causis peragendis salua conscientia & honestate vti potest; præsertim quum dolum bonum iure diuino & naturæ adhibere prohibitum non sit *Genes. 22. § 27. & Musculus in Genes. pag. 63r.* Plura reperiuntur apud RITERSHVS. in *Com. ad L. 23. de R. I.*

III. Causarum patronus salua conscientia, si aliud remedium ad obtinendam iustam causam non adest, aduersarii turpitudinem adlegare potest.

IV. Prohibitus foro, etiam domi litigantibus in scriptis consulere nequit. *Dissent.* WESENBEC. in *Parat. ff. h. t. num. 5. & alii apud HILLIG. ad Donell. lib. 13. cap. 3. lit. H. H. adlegati.*

V. Salarium pro tota lite promissum aduocato ante litem finitam non debetur. *Diss.* ZACHIAS *de salario quest. 13. num. 13.* putans? *id, quod ex legis dispositione debetur, ab initio solui debere per abufum verficulorum:*

Annua si debes, tunc inspicias caput anni

Anno si debes, in fine teneberis anni.

VI. Tutor ante nuptias cum pupilla vel adulta etiam nostris moribus ad reddendas rationes est obligatus, *occasione CARPZOVII Part. IV. Const. 23. Def. 17.*

VII. Condemnati fama, ob pœnam grauiorem illi irrogatam etiam hodie conseruatur. *Diss.* MORNAC. & GROENWEGEN *ad l. 13. §. 7. de his, qui nos. infam.*

VIII. Falsus procurator, de quo constat, quod mandatum non habeat, sub cautione de rato non est admittendus.

IX. Negotiorum gestor in negotiis periculosis ad leuissimam tenetur culpam; licet nullam exinde sentiat vtilitatem. Inuitu reliquorum negotiorum sufficit culpa leuis.

X. In dubio semper pro negotiorum gestore pronunciat.

THESES

THESES

Occaf. Lib. IV. Digestorum

AB AVCTORE

CAROLO VRBAN. FRIDERICO FRICKE

GVELPHERB.

PVBlice DEFENDENDAE D. VI. IULII MDCCXXXVII.

Thef. I.

Restitutio in integrum est remedium extraordinarium, quo causa propter læsionem amissa in pristinum statum reducitur.

II. Restitutio in integrum non reddit causam meliorem, nec peti potest in foro contractus.

III. Datur etiam restitutio contra sententiam.

IV. Non omnis vniuersitas restitutione in integr. fruitur.

V. Fœmina ob damnum, quod ex negotio curatoris auctoritate firmato patitur nec curatorem conuenire, nec restitutionem in integrum petere potest.

VI. Metum etiam contra magistratum allegare licet, si de facto processerit: Vnde tali iudici potest resisti vt priuato.

VII. Fures adulteriue si in furto vel adulterio deprehensi, dederunt & promiserunt restitutione gaudent.

VIII. Causi vrbium alia non sunt, quam metus & luxus.

IX. Actio de dolo non datur contra parentes & patronos nec homini plebeio contra aliquem in dignitate constitutum, nec propter rem minimam.

X. Minores aliquando in iudiciis sine curatore stare possunt.

XI. In genere de minoribus obseruandum: quod succurratur iis, vbi damnum passi; vbi dederunt damnum, resarcire, qua pœnam autem mitius haberi debent.

XII. Restitutiones prætoricæ in Germania inutiles sunt, excepta restitutione minorennium extensa iure Romano recentiore.

XIII. Hodie in ipsum iudicem compromittere licet: & filius in causâ patris arbiter esse potest. Substitutio autem non valet,

XIV. Arbitrio iudicis relinquitur quod in iure definitum non est.

XV. Iure Germanico noua hospitia uel diuerforia in urbibus in præiudicium veterum instituire non licet.

XVI. Hodie die Verleibung der Tauernen i. e. locorum, ubi hospites recipiuntur, pro actu iurisdictionem probante quibusdam in locis habetur. Imo ius erigendi diuerforia a nonnullis ad regalia refertur.

THESES

Occaf. Lib. V Digestorum

AB AVCTORE

MATTHIA HESSLINGH

EMEDA-FRISIO

PVBlice DEFENDENDAE D. XIII IVLII MDCCXXXVII,

Thef. I.

Proceffus tumultuarius, quem ius canonicum in notoriis permittit, nihi aliud est, quam tyrannis papalis.

II. L. C. generalis non fo um in iure ciu. fed etiam canonico fundata est.

III. Ob fufpicionem recusari potest integrum collegium, imo ipfa camera imperii.

VI. Recusatio iusta fufpecti iudicis nulla est iniuria.

V. Dotem, licet alibi promiffam, in foro mariti secundum huius iura repetere tenetur vxor.

VI. Remiffiones delinquentium in Germania non funt neceffitatis.

VII. An iudex, a principe datus hac lege, *ne recusari queat*, nihilominus ob causam possit recusari; affirmatur.

VIII. Comitem Palatinum non uere iudicis defungi, si quis imperatorem conuenire neceffum habeat, imperatoris maiestati haud derogaret. STRYK. *Vf Mod. Tit. de Iudi. §. 24.*

IX. Studiosi, licet magis Bacho & Veneri utent, quam Musis, nihilominus priuilegis accademicis gaudent.

X.

X. Non valet libelius querelæ in officiosi, qua petitur sola rescissio testamenti.

XI. Rectene dicatur abolita querela inofficiosi, per dictum fori Gallici, *le mort saisit le vif*, negatur.

XII. Legitima omnino est relinquenda titulo institutionis.

XIII. Clausula cod. c. excludit querelam inofficiosi test.

XIV. Renunciatio querelæ, viuo adhuc patre non valet, at secus, si pater renunciat.

XV. B. F. possessor nequidem lucratur fructus mere naturales.

THESES

Occas. *Lib. VI. Digestorum*

QVAS DIE XX. IVLII MDCCXXXVII. PVBLICE DEFENDET

A V C T O R

ADAMVS IOACHIMVS SANDER

SEDINO - POMERANVS.

Thef. I.

Rei vindicatio datur cuiunque domino, siue plenum siue minus plenum, pertuum vel temporarium habeat dominium.

II. Rei vindicatio datur contra quemuis possessorem, quomodo modo rem teneat, modo restituendi habeat facultatem *L. 9. D. de Rei vindic.*

III. Cum effectu tamen tantum contra eum, qui proprio nomine possidet.

IV. Hæc actio semper supponit rem singularem.

V. Nihilominus datur ob vniuersitatem rerum.

VI. Hac actione conuentus malæ fidei possessor vtiles impensas saltem tollit.

VII. Vtiles impensæ nequidem bonæ fidei possessori distincte restituuntur.

VIII.

VIII. Iure Rom. bonæ fidei possessor fructus consumptos nequidem restituit vindicanti, etsi inde locupletior factus: mores contrarii, ad quos quidam prouocant, nec cum principiis iuris Romani nec Germanici conueniunt.

IX. Non est sine effectu, quod iure Romano fructus bonæ fidei possessori dicantur acquiri reuocab liter.

X. Inde quoque est, quod hic nequidem omnes fructus extantes restituere teneatur.

XI. In dote res succedit in locum pretii, & vice versa, indeque obtinet vindicatio rei pecunia dotali acquisitæ. Nec *obst. L. 12. C. de Iur. Dot.* uide enim *L. 12 §. 1 C. Qui potior. in pign.*

XII. Vindicantem repellere nequit possessor exceptione pretii soluti restituendi.

XIII. Actio publiciana est rei vindicatio prætoria.

XIV. In actione publiciana bona fides perpetua etiam hodie non requiritur, etsi ius canonicum, malam fidem superuenientem præscriptionem impedire debere fanciuerit.

XV. Qui ex legato dominium rei habet, actionem publicianam mouet, etsi ipsi res non iam fuerit tradita.

XVI. Contractus emphyteuticarius est consensualis.

XVII. Hinc ad essentiam eius non requiritur scriptura.

XVIII. Aliud tamen est in emphyteusi ecclesiastica perpetua.

XXI. Laudemium soluit nouus emphyteuta, qui rem titulo singulari accepit.

XX. Terminus laudemii soluendi sub pœna priuationis fundi emphyteutici iure eunti non est præscriptus.

XXI. Emphyteusis secularis ad omnes hæredes utriusque sexus transmittitur.

XXII. Emphyteuta fundo iuste priuatus impensas in fundum factas non repetit.

XXIII. Germanica bona emphyteuticaria in multis differunt a Romanis.

THESES

Occas. Lib. VII. Digestorum.

AB AVCTORE

IVST. GOTHOFR. MASCHKLAPPEN

QVEDLINBURGENSI

PUBLICE DEFENDENDAE D. XXVII. IVL. MDCCXXXVII.

Thes. I.

Seruitus recte dividitur in personalem & realem.

II. Quod iure Germ. matri competat vsusfructus in bonis liberorum, nec non marito in bonis vxoris paraphernalibus, non est iuris Romani.

III. Vsusfructus in sensu iuris Romani differt ab vtili dominio. STRYCK in *exam iur. feud. c. 3. §. 14.*

IV. Vsusfructus est pars domini *L. 4. ff. de vsufr.*

V. Vsusfructus iuris Germanici antiqui est dominium temporarium.

VI. Vsusfructus per legatum ipso iure constituitur, nec opus est traditione. *L. 29. ff. de vsu & vsufr. legat.*

VII. Vusufructuarius rem immutare non potest. *L. 44. ff. de vsufr.*

VIII. Vusufructus pluribus coniunctim legatus omnium demum morte finitur. Idem obtinet in contractu vitalitio.

IX. Quasi vsusfructus etiam inter viuos constitui potest.

X. Datur verus vsusfructus vestimentorum.

XI. Quasi vsusfructus non amittitur abusu rei, quod alias in vero vsufructu iuris est; sed potissimum morte naturali & & ciuili *l. 9. ff. de vsufr. ear. rer. quae vs. conf.*

XII. Quasi vsusfructus differt a mutuo.

XIII. Plus habet qui vsufructum habet, quam qui vsu habet.

XIV. Vsu augetur, quando vsuarii familia aucta est.

XV. Differt habitatio a legato die freye Wohnung. *l. 32. ff. de donat. conf. VOET. ad tit. de vsu. & habit. §. 7.*

C

XVI.

XVI. Habitatio ædium parochialium non oritur ex iure feruitutis, sed ex contractu innominato facio, vt des. Vid. III. BOEHMER in iur. eccl. prot. tit. de prob. §. 159. seqq. EIVSD. ius paroch. sect. V. c. 2. §. 18. seqq.

XVII. Cautio, vt vñfructuarius boni viri arbitratu vta-
tur fruatur, a testatore non potest remitti, l. 7. C. vt in pos. leg.
Alteram vero cautionem, vt rem finito vñfructu restituat, testa-
tor remittere potest, quia vbi cunque potest vindicari.

XVIII. Qui cautionem non vult præstare, interim nec vti
frui potest, modo cautionem proprietarius exegerit. NOODT de
vñfr. lib. I. c. 19.

XIX. Quod si vñfructuarius sufficientem non possit
præstare cautionem, alteri res vñfructuaria locanda est, vt tamen
quotannis pensio vñfructuario præstetur.

XX. Vñfructus cedi non potest. l. 66. ff. de iur. dot.
FACHIN. controu. iur. lib. X. c. 51.

XXI. Proprietarius potest sine consensu vñfructuarii
rem alienare.

XXII. Vñfructuarius non potest, si ædificauit repetere
impensas. l. 15. ff. de vñfr.

XXIII. Vñfructus est diuiduus l. 5. ff. de vñfr. vñfructus non
est. l. 19. ff. de vsu & hab.

XXIV. Vñfructuarius debet præstare culpam leuem, non
leuissimam l. 9. §. 2. l. 65. ff. de vñfr.

XXV. Vñfructuarius collectas aliaque onera præstare te-
netur, quatenus non excedunt fructuum quantitatem. BRVNNEM.
ad l. 7. ff. de vñfr. n. II. de BERGER in Oecon. iur. l. 2. tit. 3. §.
19. not. 7. in Pr.

THE.

THESES

Occaf. *Lib. VIII. Digestorum*
AB AVCTORE

SIEGFRIED. COESO. AEMINGA

MOELLENA MEGAPOLITANO

PVBBLICE DEFENDENDAE.

Thef. I.

Secundum Ius Rom. seruitutes in patiendo vel non faciendo consistebant.

II. Secundum Ius Germanicum seruitutes in faciendo consistere possunt.

III. Dantur seruitutes rusticae in vrbe & vrbanae ruri.

IV. Seruituti oneris ferendi per se non inest, quod dominus praedii feruentis teneatur reficere parietem oneri ferendo; sed id ex pacto speciali demum ipsi incumbit.

V. Est tamen seruitus ista de Iure Romano seruitus anomala.

VI. Iure Germanico autem non est seruitus anomala.

VII. Res sua nemini seruit.

VIII. Datur tamen vñsfructus rei propriae.

IX. Seruitutum causa debet esse perpetua de Iure Rom.

X. Ius pascendi, & incompascui longe differunt.

XI. Aquæhaustus seruitus realis & personalis esse potest.

XII. Iudex aliquando recte seruitutes constituit inuito domino praedii feruentis.

XIII. In omnibus seruitutibus vicinitas non vero contiguitas praediorum requiritur.

XIV. Actio confessoria ex seruitute, negatoria ex libertate naturali oritur.

XV. Etsi petitum libelli sit affirmatiuum, tamen actio negatoria potest esse instituta, & vice versa vbi petitum est negatiuum, actio tamen potest esse confessoria.

XVI. Actio negatoria maiorem fauorem habet, quam confessoria.

THESES

Occaf. Lib. IX. Digestorum
QVAS PVBLICE DEFENDET
AVCTOR

ANTONIVS FRIDERICVS REIMERS.

HALENSIS MAGDEBVRGICVS.

Thes. I.

Pauperies in sensu iuridico est certa quaedam species damni ab animali mansueti illati contra naturam sui generis nullo concurrente hominis facto; inde dicta quod hominem faciat pauperiorem. Pauperies enim apud Latinos est paupertas & inopia. Teste ALCIATO ad l. 139. de verb. signif. & HORATIO lib. I. epist. 1. v. 45. 46.

II. Actio quadrupedaria post iudicium acceptum impedit dominium noxae.

III. Mitiores sunt in actione quadrupedaria compilatores Legum XII. tabb. quam Teutones in expulsionem animalis.

IV. Expulsio animalis in Germania admodum differt a noxae deditione Romanorum & nulla huius species est.

V. Feras maiores prata vel agros deuantantes interficere licitum esse adfirmo, abstrahendo a legibus positivis venationem in republica determinatibus.

VI. Lex Aquilia coërcet damnum dolo vel culpa datum.

VII. Inutilis iure Germanico est doctrina de tribus capitibus legis aquiliae immo & distinctio actionis legis aquiliae & actionis in factum.

VIII. Recte se habent, qui ita statuunt de his actionibus; minus recte autem, qui, ob damnum iniuria datum insiciendo litem quoque in Germania crescere, adferunt.

IX. Actio in factum de effusis & deiectis etsi sit praetoria poenalis tamen est aliquando perpetua contra harum actionum indolem.

X. Actiones noxales ex delictis servorum contra dominos iure Germanico non dantur.

THE.

THESES

Occaf. Lib. X. Digestorum

AB AVCTORE

CAROLO VRBAN. FRIDER. FRICKE

GVELPHERB.

PVBlice DEFENDENDAE.

Thef. I.

Actio finium regundorum vere mixta est. *L. 1. ff. fin. regund.*
 II. Non competit hæc actio solum ad diuisionem
 fundorum sed etiam ad iura.

III. Non autem datur de prædiis vrbanis.

IV. Agrum in Germania planca circumdare non licet re-
 gulariter.

V. Quod ad probationem finium pertinet; generalia & com-
 munita signa inquisiisse vbique non sufficit, sed præcise ostendendi
 sapius: *Jagd Grängen, Gerichts Grängen.*

VI. Regula quidem est: probatio per testes aut instrumen-
 ta semel absoluta ordinarie non potest repeti: licet tamen iudici
 probatione peracta inspectio ocularis.

VII. Iure Germanico præfectus iuri dicundo in vicis vulgo
 der *Gerichts-Berwalter*, limites pagi sapius (quod alicubi
 quotannis fieri solet) cum seulteto aliisque circumire tenetur.
 Id quod vocant die *Gräng-Beziehungen.*

VIII. Res indivisibiles actione fam. ercisc. non petuntur.

IX. Negante reo in actione famil. ercisc. actorem esse he-
 redem, hic probare tenetur.

X. Nemo inuitus tenetur manere in communione.

XI. Contra correum debendi recte agitur in solidum.

XII. Res perniciosæ diuidi non debent, vitiosæ autem resti-
 tuenda.

XIII. Sententia ex falso verum facit.

XIV. Possidens rem communem vt communem nunquam
 præscribit.

XV. Tituli fam ercisc. & de com. diu. differunt saltem obiecto.

XVI. Etiam feudalia iudicio de com. diu. veniunt, vt & ius decimarum.

XVII. Communio perpetua aliquando subsistit.

XVIII. Si quis in communione manere nolit, potest ad diuisionem agere, licet pacto aliter cautum.

XIX. Diuisiones prædiorum rusticorum die Werd- Frohnen- und Hand Dienste thun iur. Germ. non sunt licita.

XX. Res communis plus licitanti adjudicari potest: Extranei tamen a licitatione possunt excludi.

XXI. Actio ad exhibendum ob quodlibet interesse instituitur contra quoscunque possessores; & iudicium hoc est summarium.

XXII. Datur etiam ad res immobiles incognitas.

XXIII. Locum hic habet iuramentum in litem affectionis.

THESES.

Occas. *Lib. XI Digestorum*

AB AUCTORE

MATTHIA HESSLING

EMBDA FRISIO

PVBlice DEFENDENDAE.

Thef. I.

Modus procedendi per positiones merito tollendus ob periuria inde emergentia.

II. Non tamen in imperio abrogata dici possunt per *Rec. Imp. de anno 1654. §. 37.*

III. Iudici factum irrogandi non habenti, respondere interrogatus haud tenerur.

IV. Quando positiones per contumaciam aduersarii pro affirmatis habitae sunt, ex causa tamen probatio ab auctore potest exigi.

V,

V. Positiones non admittuntur in causis matrimonialibus eatenus, quatenus contra ipsum matrimonium iuramenti delationi non est locus.

VI. Actionem utilem servi corrupti in filiis fam. corruptis locum habere ex *l. 19. §. 1. de seruo corrupto* euidentis est.

VII. Ludos iure Nat. permittos esse statuo.

VIII. Indicium status corrupti est, quando promiscue tolerantur ludi.

IX. Pessima est quorundam Ictorum doctrina, legem, de non ludendo, cessare tempore pestis ad effugiendas melancholicas cogitationes.

X. Locum, ubi quis sepelitur, hodie sensu iuris Romani non fieri religiosum puto.

XI. Denegatio honestæ sepulturæ est genus pœnæ ecclesiastica, adeoque inconstitutiis de ea decernitur, etsi dissentiat STRYK de iur. fun. c. 1. §. 5.

XII. Concionum & conuiuiorum funebrium abusus merito lege publica esset restringendus.

XIII. Solennis illa formula: *Gott berleihe dem Körper in der Erden eine sanffte Ruhe*, ex papatu reliqua est.

THESES

Occas. *Lib. XII. Digestorum*

AB AVCTORE

ADAMO IOACHIMO SANDER

SEDINO-POMERANO

PVBlice DEFENDENDAE.

Thes. I.

Contractus consensuales nil præter consensum desiderant.
II. Dantur adhuc hodie contractus litterales.
III. Mutuum dat, qui alias de rebus suis libere
disponit.

IV.

IV. Datio mutui etiam ficte, sc. per breuem manum fieri potest. *L. u. pr. h. l. de Reb. cred.*

V. Distinctio quorundam actorum, quod dominium numerorum per mutuum in debitorem transferatur, dominium fortis penes creditorem maneat, lites circa translationem domini in mutuo non expedit.

VI. Dominium potius simpliciter in debitorem transfertur in mutuo.

VII. Mutuum accipit qui se obligare potest.

VIII. Mutuum sua natura est gratuitum.

IX. Vnde non debeat usura, nisi vel promissa, vel mora a debitore in restituendo commissa fuerit.

X. Tempus in contractu mutui praesentim solutioni omnino obseruari debet.

XI. Contractus chirographarius praesumptum mutuum est.

XII. In contractu chirographario causa debendi specialis adesse debet.

XIII. Iusiurandum est propositionis assertio coniuncta cum inuocatione Dei in vindicem perfidia.

XIV. Nec furiosi, nec infantia nec pubertati proximi ad iurandum cogendi sunt.

XV. Non ipse iurans in dolo esse debet.

XVI. Iuramentum dolo alterius vel vi metuque extortum nullum est.

XVII. Post iuramentum praesentim deferens non amplius auditur.

XVIII. Neque auditur sub praetextu, quod qui iurauit, dolose egerit, falsum iurando.

XIX. Reprobatio directio contrarii fieri potest per iurisiurandi delationem? nec obstat *cap. 2. X. de Probarion.*

THESES

Occaf. lib. XIII. Pandectarum

QVAS PVBLICE D. XIV. SEPTEMBRIS MDCCXXXVII.

VENTILANDAS EXHIBET

A V C T O R

IVSTVS GOTHOF. MASCHKLAPPEN

QVEDLINBVRGENSIS.

Thef. I.

Condictio furtiva originem trahit ex legis obligatione, non vero ex delicto.

II. Condictio furtiva potest institui a domino vel quasi, nec opus est, ut bonæ fidei possessio probetur, cum hæc ex probato furto colligatur.

III. Condictio *ex lege* datur in subsidium, quando non constat, quo genere actionis agendum sit ex obligatione noua lege ciuili introducta. *l. vn. ff. de condict. ex lege.*

IV. Condictio triticaria hodie nullum amplius præstat usum, quia apud Germanos exulant contractus stricti iuris. Idem de actione de eo, quod certo loco dari oportet, asserendum. SCHLTER *exerc. 24. §. 64. seq.*

V. Constitutum conuentionale non plane inutile hodie dici potest: pactum enim geminatum, quod hic occurrit, plures adhuc hodie producit effectus, e. g. tollit exceptiones quasdam, quæ contra pristinum pactum obiici poterant. Vid. BARBOSA *in thef. pract. sub voce geminatio.*

VI. In commodato requiruntur res non fungibiles.

VII. In commodato non transfertur dominium, ne quidem iis in locis, ubi adhuc obtinet tritum: *Hand muß Hand gewehren*, e. g. Hamburgi, Lubecæ. Conf. MEVIVS *ad ius Lubec. lib. III. tit. 2. art. 1.*

VIII. Commodatum datur ad usum certum ac definitum, *l. 17. §. 3. ff. commod. in quo differt a precario. l. 1. Pr. l. 15. Pr. ff. de precar.*

IX. In commodato committitur furtum vsus, si res commodata ad alium usum adplicatur, qui non a contrahentibus definitus est.

X. Usus rei commodatæ gratuitus sit oportet, alias degenerat in contractum locationis conductionis; quamuis honorarium seu *ἀντιδότηρον* quoddam admittat.

D

XI.

XI. Ius retentionis non habet locum in commodato nisi ob impensas in rem commodatam factas, *l. 18. §. 2. §. 4. ff. commod.*

XII. Non exhaurit significatum commodati vox germanica *leihen*; est enim vox æqui voca, quæ etiam de mutuo dicitur, interdum quoque de locato.

XIII. Commodatarius res commodatas rebus suis præferre tenetur, *l. 5. §. 4. inf. ff. commod.*

XIV. Commodatarius præstat culpam leuissimam, non vero casus fortuitos, licet omne periculum in se receperit. Conf. *FACHINEVS Controu. iur. lib. 2. cap. 70. nec non l. 5. §. 2. inf. §. 3. §. 4. D. commod.*

XV. Distinctio inter casus fortuitos insolitos & insolitissimos non adeo inconcinna.

XVI. Casus fortuiti non sunt exprimendi, quando de casu fortuito suscipiendo conuentio initur.

XVII. Pignus in re mobili, hypotheca vero in re immobili constituitur.

XVIII. Ad pignoris constitutionem requiritur traditio; non æque, si hypotheca constituitur.

XIX. In iure German. datur hypotheca in persona debitoris, qui iure obstagii se obligauit. In vernacula dicitur, *sich zum Einlager beschreiben*, quod hodie in Holsatia adhuc obtinet.

XX. Res aliena accedente domini consensu potest pignori dari.

XXI. Reluioni pignoris non præscribitur, *l. 10. §. 12. C. de pignor. act.*

XXII. Licet pignus perierit, nihilominus tamen debitum saluum manet. *l. 6. C. de pignor. act. §. 4. l. quib. mod. re contrab. lib. 3. art. 5.* Inde quorundam cautela, vt præter pignus debitor chirographum, eine *Schuldverschreibung*, creditori daret; quæ hodie non amplius requiritur, assumtis principis Romanis.

XXIII. Fructus fundi in antichresin dati non debent nimium excedere legitimas vsuras, alias vsurariæ prauitatis suspitione pactum tale antichreticum laborat. Conf. *dissert. mea sub præsidio ILLVSTR. BOEHMERI habita de suspectis conuent. form. §. 38.*

XXIV. Lex commissoria in pignore non valet, cum vsuraria sit, *l. fin. C. de pact. pign.* ne quidem accedente iuramento, cum adiectio iuramenti pacta inualida non possit confirmare. Vid. *cit. dissertat. §. 27.*

XXV.

XXV. Vendito ob moram debitoris pignore, hyperochâ huic restituitur.

XXVI. Pignus potest creditori in solutum dari, modo iusto fuerit æstimatum pretio *l. 16. §. ult. ff. de pignor.* Conf. ANN. ROB. AVRELIUS *rer. iud. lib. II. cap. 8.*

THESES

Occas. *lib. XIV. Digestorum*

AB AVCTORE

SIEGFR. COES. AEMINGA

MOELLENA MEGAPOLITANO
PVBlice DEFENDENDAE.

Thes. I.

EX contractu cum magistro naus exercitor convenitur actione exercitoria.

II. Regulariter ipse magister convenitur dummodo ipsius officium adhuc duret. Nemo enim tenetur ex officio suo illo finito quatenus sub qualitate officii contraxit.

III. Non requiritur ut exercitor naus eiusdem dominium habeat.

IV. Actio exercitoria non datur aduersus exercitorem ex magistri delicto, nec obligatur exercitor, si aduersus legem præpositionis cum magistro contractum.

V. Caput legis Rhodiæ de iactu tam æquum est, ut ad similes casus recte extendatur. vid. LAUTERB. *dissert. de æquitate & extensione legis Rhodiæ & l. 2. §. 3. ff. de lege Rhod.*

VI. Dominus non amittit dominium rerum imminente naufragio iactaram.

VII. Ob iactum res omnes, etiam quæ nauem non onerant, ut gemmæ & vestes, imo ipsa naus in contributionem veniunt. *l. 2. §. 2. de lege Rhodia de iacta.*

VIII. Magistro naus facilius conceditur, ut aliquid suo arbitrio facere possit, quam infitori.

IX. Non est contra analogiam iuris quod pretium ex peculio redactum in tributum veniat, *l. 1. §. 2. ff. de tributaria tit. verum*

tamen manet, quod in singularibus pretium in locum rei, & res in locum pretii non succedat.

X. Pater, quo sciente negotiatus est filius famil. feruusue tribuere debet, quamuis non iussent. *l. 1. §. 3. ff. h. t. huius legis ratio extat in l. 16. ff. de Reg. I.*

XI. Actio tributoria hodie non datur.

XII. SCtum Macedonianum in fauorem filiorum familias primario non est introductum, sed in fauorem patris, & odium feneratorum.

XIII. Filius non potest renunciare beneficio Senatusconsulti Macedoniani, pater vero recte renunciat.

XIV. Si filius sui iuris factus vel expresse vel tacite debitum a se antea contractum agnouit, locum non habet hoc SCtum.

XV. Debitum a filio fam. contractum non ipso iure nullum est de I. R.

XVI. Ex mutuo filiofam. contracto oritur obligatio mere naturalis: hinc solum repeti nequit, quod fecus in SCto Velleiano.

XVII. SCtum solum ad mutuum pertinet, non ad alios contractus.

THESES

Occaf. *Lib. XV. Digestorum*

QVAS PVBLICE DEFENDET

A V C T O R

ANTONIVS FRIDERICVS REIMERS

HALENSIS MAGDEVRGICVS.

Thes. I.

Non postrema est Quiritum laus atque gloria, qui in exercendo indagandoque ingenio fortuna atque industria omnem adhibuerunt operam, vt non solum se redderent feliciores, sed etiam potestati suae subiectos facerent cultiores. Quamobrem multa excogitarunt sapienter: in quibus, Quod filiis familias feruisque suis de substantia sua aliquid seorsim vtendi & administrandi gratia commiserint, retento interim sibi istius dominio; vnde peculia sunt exorta, quorum natales arcessit *VLPIANVS in l. 5. ff. de Peculio*

culio, quum pecuniolas iis addixerint. conf. MENAGII Amoenitat. Fur. Civilis c. 39. verbo: peculium. VALENT. GVILIELM. FOERSTER Tr. de Dominio cap. 6. n. 16. Primo enim pecudulas, deinde pecuniolas, denique integros fundos, & sic pro varietate temporum & diuersitate facultatum illis dedisse administrandos, legimus relatam.

II. Inde non est reprobanda Tuberonis descriptio peculii, quam ex Celfo refert VLPIANVS, quod peculium sit: *Illud, quod seruus domini permisso seu filius familias patris permisso a rationibus dominicis aut paternis separatum habet, deducto inde si quid domino aut patrisfam. a seruo vel filiofam. debetur: quamuis melius sic definirem, quod sit: Complexus iurium realium & personalium, quæ bonis adnumerantur, cuius administratio alieni iuris h. e. seruo vel filiofamiliæ, concessa est, ita tamen, vt integrum dominium eius sit, cuius iuri ipsa persona est subiecta.* Omnia enim antiquitus vnus erant generis & conditionis, & sicut a seruo domino, ita a filiofamiliæ patri adquirebantur, quocunq; veniebant nomine. Imminutis vero sensim parentum iuribus, contigit quoque, vt iura acquirendi per liberos, receptis postea peculiorum speciebus, pededentim infringerentur; quare nunc Tuberonis descriptionem peculii hodie profectio solum competere arbitror.

III. Voluntas & factum Domini vel Patris olim tantum constituit peculia; sed nouiori iure citra voluntatem & factum quædam designauit peculia legis dispositio, inde peculium definitur, quod sit: *Pusillum patrimonium illius, qui in alterius est potestate, a rationibus illius cuius potestati subiectus est, iure separatum.*

IV. Quum verò peculium sit *pusillum patrimonium*, sequitur, quod omnes res in peculio esse possint tam mobiles quam immobilis, corporales & incorporales l. 7. §. 4. s. ff. de Peculio, & ex causa sua nomen tribuunt peculio; inde sunt peculia militaria & pagana. Militaria diuiduntur in castrensia & qs. castrensia; pagana vero in profectia & aduentitia, quorum vltimam speciem dispeccunt in ordinaria & extraordinaria. Et hæc varix species sæpius disputandi præbuerunt occasionem Doctõribus, vtrum hæc vel illa bona ad hanc peculiorum speciem essent referenda, an ad illam; quia quæ libet species varios producit effectus, multum tamen interest, vt sciamus istas peculiorum divisiones, ne in iudicando impigamus. Quem fugit Doctõrum dissensus circa pecuniam lustricam? dum illam nonnulli ad aduentium ordinarium, nonnulli

ad extraordinarium, immo etiam nonnulli ad qs. castrense peculium referre solent. RADOVIUS in *Disp. de pecunia lustrica*, cui respondet B. STRYCK in *Adnot. ad Brunnem. Jus Eccl. Lib. 2. cap. 1. Membr. 2. §. 13.* Primam sententiam amplector sponte, dum in dubio magis regulare quam irregulare præsumitur; præsertim quum absque lege plures casus aduentitii irregularis fingere non liceat BOENIK. ad *Dig. Tit. de Peculio n. 21.*

V. Quod si igitur iure veteri voluntate & factio Domini vel Patris peculium erat constitutum illud tam quoad proprietatem, quam quoad vñmfructum spectabat ad dominum vel patrem, & nihil præter administrationem & filio & seruo erat concessum §. 1. *Inst. per quas pers. cuique* I. Inde sequitur, filium aut seruum nihil sine iusta causa ex peculio donare potuisse, siue administratio libera, siue simpliciter aut non libera, filio aut seruo erat concessa. Fluit exinde quæstionis decisio: verum filiusfam: hoc peculium administrans, si ad actum lustricum inuitaretur, vt infantem ex fonte sacro sulcipiat, neque aliam habeat pecuniam, quam quæ in hoc peculio est, sine consensu patris munus baptismi dare possit? quod constanter adfirmo per l. 7. §. 1. de *Donation*: quia is recte donat, qui ex iusta causa munus legitimum modum non excedens alijs exhibet; posito tamen loco, quo ordinationes politicæ oblationem pecuniæ lustricæ non reprobarunt, alias eius modi donatio magis esset vituperanda quam laudanda, vti in *Ducatu Magdeburgico per Ordinat. Ecclesiast. cap. 3. §. 11. & Polit. c. 40. §. 4.* cui iungendus est *Artic. XVII. §. 5.* der Hallschen Regiments-Ordnung.

VI. II. Et patrem & filium ex hoc peculio obligari, ita vt contrahentes cum filiis familias duos habeant debitores filium in solidum & patrem duntaxat de peculio. l. 44. ff. de *Pecul.* Executio enim contra filium non obtinuit eum, quia proprijs carebat bonis, dum non sibi sed patri omnia acquirebat; quamuis autem pater regulariter ex contractu filiis familias non teneatur l. 38. ff. de *O. & A.* & adquisitio patri facta de commodis tantum non vero de incommodis sit intelligenda: ex peculio tamen omnino sit obligatus in tantum, quantum in peculio est tempore rei iudicatæ l. 3. §. 11. ff. de *peculio* ob iurisdictionem in voluntate & potestate patris latentem. Et hæc actio iure Prætorio non extinguitur, licet peculium filii aut serui morte, emancipatione aut alienatione sit extinctum, sed intra annum vtilem, quo experiundi potestas fuit, adhuc conceditur,

ditur, ne res fraudi futura sit creditoribus, qui intuitu peculii crediderant filio vel seruo. *l. 1. §. 1. Quando de peculio actio sit anal.*

VII. Restant adhuc in hoc libro duæ exceptiones & limitationes regulæ: *Patrem ex contractu filii non obligari*, quibus creditoribus subuenitur eo etiam casu, quo filius peculium non accepit; *scilicet 1) Actio de in rem verso & 2) actio quod iussu.*

VIII. Actio de in rem verso hodie ab actione negotiorum gestororum non differt *non obst. l. 10. §. 6. de in rem verso.*

IX. In rem verso aliquando etiam realis est, aliquando ad minimum Ius prælationis tribuit. *l. 5. 6. pr. Qui potiores in pignore l. 1. §. 2. de in rem verso.*

X. Actio quod iussu requirit, ut filius contraxerit in suam personam, si vero nomine patris contraxerit, directa actio ex contractu contra patrem competit.

XI. Hodie aduersus conrahentem vel iubentem agitur, inde cessare videtur discrimen inter actionem quod iussu & actionem directam.

THESES

Occas. *Lib. XVI. Digest.*

PUBLICÆ DEFENDENDÆ

AB AVCTORE

CAROLO VRBANO FRIDERICO
FRICKE

GVELPHERBYTANO.

Thef. I.

Obligatio mulieris ex intercessione iuualida est.

II. *Fœminæ illustres sexus facilitate lapsæ SCto non iuuantur.*

III. Cessat priuilegium Senatus consulti Vellejani quando mulier nomine proprio quid accepit, & postea tertio donauit, ita si donandi animo intercedit.

IV.

IV. Iur. Germ. ad carcerem se valide obligare potest mulier.
V. An pro marito mortuo recte intercedat vxor? affirmatur.
VI. In dolo esse dicitur foemina si reuera fucum fecit creditori, non autem si tantum sciuerit sensum Senatus Consulti Vellegani.

VII. Compensatio est mutui debiti & crediti contributio, & solutionis effectum habet.

VIII. Obtinet etiam contra rem publicam.

IX. Compensatio operatur saltem in fauorem opponentis, vnde ex ea confessio debiti vicissim colligi non debet.

X. Alimenta futura non compensantur.

XI. Compensationi locus est in delictis; etiam in uenditione sub hasta.

XII. Ius retentionis exercere potest creditor qui pignus habet, non tantum ob debitum pignoratitium sed quoque propter alia debita:

XIII. Item qui impensas in rem fecit aut labores circa illam praestitit v. g. die Handwerker das Kleid, der aduocat die acten.

XIV. Custodia dat legem deposito.

XV. Datur etiam depositum rei immobilis.

XVI. Depositum est res priuilegiata, nec compensatio vel retentio in illo locum habent.

XVII. Imo ipsa concessio vsus depositi non tollit eius priuilegia.

Diss. Halle 1737 (1)

ULB Halle
003 855 163

3

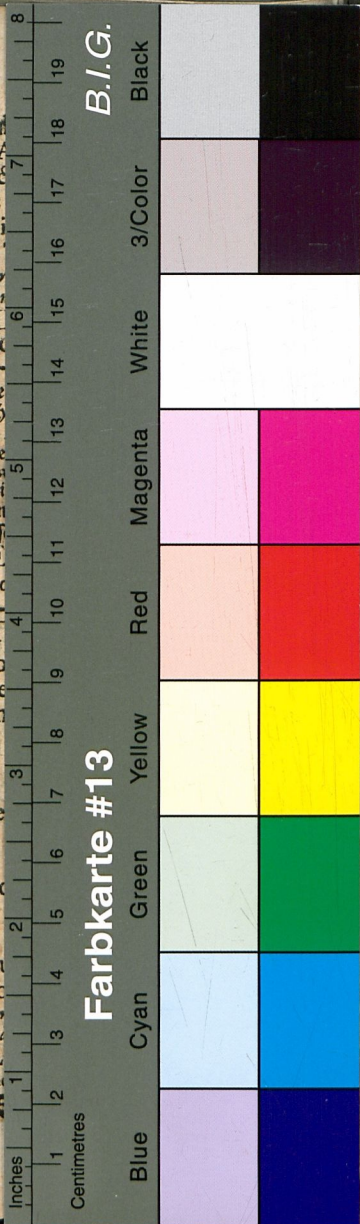

56.

ND 18

7705

1739

PROGRAMMA IVRIDICVM
DE
SORITE FALLACI
ET DE
SENSV

LEGIS CLXXVII. D. DE VERB. SIGNIF.

IVNCTA

LEGE LXV. D. DE REGVL. IVR.

QVO

**DISPVATIONES SABBATHINAS
PVBLICAS**

INDICIT

ET

AD EAS AVDIENDAS

PATRONOS ATQVE FAVTORES

QVA DECET OBSERVANTIA

INVITAT

D. IOANNES TOBIAS CARRACH

ASSESSOR SCABINATVS ET IVRIVM PROFESSOR
PVBLICVS EXTRAORDINARIVS.

HALAE MAGDEBVRGICAE

TYPIS IOAN. FRIDERICI GRVNERTII ACAD. ET SENAT. TYPOGR.

MDCCXXXVII.

